

41/2011. (VI. 9.) AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő íve mintapéldányának, illetve az azon szereplő kérdés hitelesítésével kapcsolatban hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 385/2009. (IX. 15.) OVB határozatát a jelen határozatban foglalt indokolással helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

I.

Az indítványozó országos népszavazási kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének mintapéldányát nyújtotta be hitelesítés céljából az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB). Az aláírásgyűjtő íven a következő szöveg szerepelt:

„Kezdeményezzük a vonatkozó jogszabályok módosítását úgy, hogy Magyarországon a paksi atomerőmű 100 kilométeres körzetén belül lévő és később létesülő atomreaktorok együttes összteljesítménye ne haladhassa meg a 2 GW-ot.” Az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését a 385/2009. (IX. 15.) OVB határozatával (a továbbiakban: OVBh.) megtagadta.

Az OVB azzal indokolta döntését, hogy a kérdés nem felel meg az országos népszavazásról és népi kezdeményezésről szóló 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 13. § (1) bekezdésében foglalt egyértelműség követelményének, amely szerint a népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni. Az OVB a következőket állapította meg: „a kezdeményezés alapvetően feltételezi azt, hogy a választópolgárok az aláírásgyűjtés és a kérdésben tartott népszavazás alkalmakor pontosan tisztában vannak azzal, hogy jelenleg mennyi a paksi atomerőmű teljesítménye. (...) A kezdeményezés a Bizottság álláspontja szerint megtévesztő is, mivel az szinte minden meglévő és létesítendő atomreaktor bővítését és építését megtiltáná, tekintettel arra, hogy a paksi atomerőmű jelenlegi teljesítménye is megközelíti a 2 GW-ot”.

Az OVB határozata ellen az indítványozó a törvényben előírt határidőn belül terjesztett elő kifogást. Az indítványozó szerint az OVB tévesen állapította meg, hogy a kérdés nem egyértelmű, és így az Nsztv. 13. § (1) bekezdése alapján nem hitelesíthető. Úgy gondolja, hogy a választópolgárok „értelmi képességének és felkészültségének” megítélése nem tartozik az OVB hatáskörébe. Álláspontja szerint értelmetlen az OVB állítása, miszerint a kérdés valamennyi atomreaktor építését és bővítését megtiltáná, mivel az ország mérete lehetővé teszi reaktorok építését máshol is.

Mindezek alapján kérte, hogy az Alkotmánybíróság semmisítse meg az OVB határozatát, és kötelezze az OVB-t új eljárás lefolytatására.

II.

Az Alkotmánybíróság a kifogást az alábbi jogszabályok alapján vizsgálta meg:

1. Az Nsztv. vonatkozó rendelkezései:

„10. § Az Országos Választási Bizottság megtagadja az aláírásgyűjtő ív hitelesítését, ha
(...)

c) a kérdés megfogalmazása nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek,”

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

2. A választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) vizsgálatba bevont rendelkezései:

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet - az Alkotmánybírósághoz címezve - az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

(...)

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

III.

A kifogás részben megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság hatáskörét jelen ügyben az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § *h)* pontjának megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság kifogás alapján lefolytatott eljárása jogorvoslati eljárás, amelynek során az Alkotmánybíróság azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogás megfelel-e a Ve. 77. § (2) bekezdés *a)-c)* pontjaiban, valamint a 130. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, valamint hogy az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és a vonatkozó törvényeknek megfelelően járt-e el.

A kifogás megfelel a törvényi feltételeknek, ezért az Alkotmánybíróság a Ve. 130. § (3) bekezdése alapján az indítványt érdemben bírálta el.

2. Ezt követően az Alkotmánybíróság az aláírásgyűjtő íven szereplő kérdést vizsgálta a tekintetben, hogy - a kifogást tevő indítványa alapján - a népszavazásra feltenni kívánt kérdés megfelel-e az Nsztv. 10. § *c)* pontjában meghatározott követelményeknek.

Az Nsztv. rendelkezése értelmében az OVB-hez hitelesítés céljából benyújtott aláírásgyűjtő íven konkrét kérdést kell megfogalmazni. A konkrét kérdésnek olyannak kell lennie, hogy arra a választópolgárok egy esetleges népszavazás alkalmával egyértelműen „igenrel” vagy „nemmel” tudjanak válaszolni, mivel az Nsztv. 13. § (2) bekezdése alapján a konkrét kérdést a kezdeményezésben megfogalmazott formában, változtatás nélkül kell népszavazásra bocsátani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a jelen esetben hitelesítés céljából az OVB-hez benyújtott aláírásgyűjtő íven szereplő mondat nem kérdés, hanem kijelentő mondat, így nem felel meg a törvényben foglalt követelményeknek, ezért arról az Nszt. 10. § *c)* pontja alapján népszavazást nem lehet tartani. Kijelentő mondatra - amely az indítványozó szándékát tartalmazza - nem lehet válaszolni. Ennek különös nyomatékot biztosít az Nsztv. 13. § (2) bekezdése, amely szerint a kérdést változatlan formában kell népszavazásra bocsátani. Mivel a hitelesítésre benyújtott szöveg nem kérdés, népszavazás tartására nem alkalmas.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Budapest, 2011. június 7.

Dr. Paczolay Péter s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró